

SLOVENEK.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejemanj veljá: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemanj veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inzerati) se sprejemajo in veljá tristočna petič-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.
Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.
Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.
Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 200.

V Ljubljani, v četrtek 2. septembra 1886.

Letnik XIV.

Velikan na prstenih nogah.

V starodavnih časih nam pripoveduje sv. pismo od nekega velikanskega kraljestva z zlato glavo, srebrnimi prsi itd., ki pa je stalo na prstenih nogah. Mali kamen se odtrga vrh gore, ter padaje zadene prstene noge in — kraljestvo se je razrušilo in zginilo.

Tako hočejo nekteri imenovati ter temu starodavnemu kraljestvu prilikovati ogromno rusko cesarstvo, ki se razprostira v Evropi od ledenega do črnega morja, v Aziji pa od gorovja Uralskega do tihega morja ter šteje blizo sto milijonov prebivalcev. Poglejmo malo tega velikana in njegove prstene noge.

Do Petra Velikega se ni nihče v Evropi veliko zmenil za Moškovitarka, a Peter Veliki, ki je bil skoraj na vsih evropskih dvorih, je seznanil Rusijo z zahodom in zahod z Rusijo. Nekako s silo je vpeljal zapadno kulturo v prostrano rusko deželo. V njegovem smislu je vzlasti delala cesarica Katarina II., ktero so lizuni imenovali „severno Semiramido“. Na ruski prestol se je vsedla po umoru svojega soproga. Sploh so se na ruskem cesarskem dvoru vršile stvari nič manj ostudne in neusmiljene, kakor ob „zlatem rogu“. Katarina II. je živela ob istem času, ko je v Avstriji vladala blaga cesarica Marija Terezija, na Pruskem pa kraljeval Friderik II. imenovan Veliki, slaven v vojski in v miru, sicer pa brezvesten politikar in začetnik tega, kar se je godilo leta 1866 in izvršilo leta 1870. Pod Katarino II. se je začela ruska politika vmes vtikati v zadeve grških razkolnikov po turškem cesarstvu, in kristijani te države so se začeli ozirati v Rusijo, njim po veri sorodno; v zapadno Evropo je pa vstopila Rusija, ko je bilo popolnoma razdejano poljsko kraljestvo. Napoleon je osnoval vojvodstvo Varšavsko in poljski narod z obljubami navduševal in zoper Ruse v boj peljal. V Dunajskem pomirju niso zbrani vladarji, med kterimi je menda odločeval avstrijski cesar, obnovili poljske kraljevine, marveč Poljska je ostala tako, kakor je bila razdeljena poprej med tri države: Avstrijsko, Prusko in Rusko. S svojim poljskim podložnikom je ruska država skoraj na osemdeset milj postala so-

sedinja pruski državi, od ktere ju prav nič ne ločijo naravne meje, kakor je to navada med samostojnimi kraljestvi. Nekako tako je tudi proti Avstriji, kjer so naravne meje proti Rusiji še le Karpatske gore. Je pa li treba take reči sedaj razpravljati?

No, prav zaradi tega, ker se take zadeve obravnavajo ne le po časnikih, marveč tudi po kabinetih vladarjav, po državnih zborih, v Avstriji v delegacijah, kjer dovoljujejo ogromne svote za trdnjave proti ruski meji. Sedaj so se še le začeli velemožje na Dunaju in v Berlinu vprašati, kaj bi potem nastopilo, ako nastane vojska z Rusi, kar vendar vkljub stari prijaznosti med Prusko in Rusko, med Rusko in Avstrijo, vendar ni nemogoče. Za tak slučaj pripravljajo se zdaj vse tri države, dasiravno prijateljske zveze vsako leto na novo potrjujejo. V Evropi je namreč tako nastalo, da vlada vladi ne zaupa. Rusija, dasiravno močna, išče prijateljskih zvez, kjer le more, pri Avstriji, na Francoskem. Bismarka, vkljub milijonov vojakov, vendar-le nekaka groza obhaja, ker ponižan sosed unstran Rena je že sedaj popolnoma pripravljen ter čaka le ugodnega časa in išče si zaveznikov. Dosihmal je bil Francoz tako lahkomišljen, da se je zapletel v drage vojske po drugih delih svetá, zato si ni upal kaj početi zoper Nemčijo; a sedaj, ko je to opustil, bo toliko bolj nevaren za Nemčijo. Prusija se bode skrbno varovala spoprijeti se z Rusom, ker mogoče je in skoraj gotovo, da pride potem med dva ognja. V kakem nevarnem položaju in v kako kritičnih odnošajih bi bila potem Avstrija? Iz tega je toraj očitno, da ima prvo besedo sedaj v Evropi — Rusija. Velikan toraj v Evropi ne stoji na prstenih nogah, marveč prav na čvrstih.

Nič ne pomaga, ako Nemci zabavljajo na Rusijo in kažejo na nje trohljivo (?) podlago. Da se Rusije vse boji, zvedeli smo ravno pretekli mesec. Zastonj so pričakovali ruskega ministra pl. Giersa v Sickingen; ni ga bilo tje, tudi ne v Gastein, kjer so Bismarka slavili, kakor vladarja in kjer ste Avstrija in Prusija svoje prijateljstvo, se vé, da le politično, obnovile, marveč Bismark je moral sam tje iti v Francensbad in poiskati ruskega ministra Giersa.

Poglejmo še dalje, kako Rusija v najnovejših časih napreduje v Aziji in Evropi. Rusija obsega tretji del vse zemlje, pa je v primeri k svoji velikosti, razseženosti, razprostranosti malo obljudena, kajti vsega skupaj v Evropi in v Aziji nima nad 90 milijonov ljudi. Mrzli severni kraji so le malo obljudeni. V deželi so nepristopna močvirja, zlasti v Aziji nepregledne puščave in tudi nebotične gore, n. pr. Kaukaz, Altaj itd. V Rusiji so pa tudi lepi kraji ob Dajepnu, Donu, Volgi; poluotok Krim ima rajsko obnebje; Ukrajna je najboljša pšenično polje; razupita Sibirija je ob pritokih Oba močno rodovitna ter rodi obilno žita, ne gledé na bogastvo, ki je v gorah skrito. Ali vseh teh prirodnih pridelkov Rusija ni mogla tako plodonosno izkoristiti, ker zemlja je neznosno velika, kupčijskih pot pa ni bilo, takih ne, po kterih bi se po nizki ceni in hitro blago prevaževalo. A vse to je drugače postalo, ko so železnice iz srede zemlje notri do deželnih mej dodelane in ko po ruskih rekah parobrodi vozijo. Nekdaj so bila velika kupčijska mesta le ob izlivu velikih vodá, n. pr. Herson ob ustji Dnjeprskem. Sedaj so pa ruske železnice izpeljane do najboljših morskih pristanišč, kakor so n. pr. Libava ob Baltičkem morju in Sebastopol v Krimu. Ako to vse, kar smo zdaj našli, notranjo moč Rusije vzvišuje, obrt in trgovino vzbuja in poživlja, povzdiguje pa tudi vojno moč Rusije nad vso dosihmal znano mero.

Ruske železnice so izpeljane največ po strateških ozirih in potrebah. Stari Rimljan, nekdanji gospodar svetá je delal ceste tako stanovitne, da se še dandanes njih sled pozná iz središča države; iz mogočnega Rima so bile izpeljane ceste, čez polje in ravnine, čez dereče reke in preko visokih gorá; po njih so popotovali vojaki iz zahoda na vzhod; pri teh cestah so nastali trdni gradovi, pa tudi tržišča. Rusija pa dela železnice in prodira z njimi v kraje, kamor še ni nikdar stopila noga Evropejca in z železnicami pride do krajev, kjer je bila starodavna kultura, a tudi stopi med narode, ki so se nekdanj, kakor silna povodenj, razlivali v sosednje dežele ter ves človeški rod navdajali z grozo in

LISTEK.

Herbart Turjaški (1528—1575).

Spisal J. Steklasa.

(Dalje.)

V tem trenutku ga upozorijo neki drugač nepoznani turški konjiki na neko turško četo, ki se bode kmalo prikazala. Herbart je precej slutil, da je prišel v zasedo, zatoraj se obrne in napade sovražnika v nadi, da mu bode njegova vojska v stiski prišla v pomoč. Trikrat je pregnal sovražne prednje straže v beg ter je s streljanjem v daljini, z mečem pa v bližini provzročil velik nered v sovražnikovi vojski.

Ferhat paša je bil namreč, ko je zvedel, da se naši gibljejo, postavil celo vojsko v bojni red, ali poslal je 1000 pešcev naprej, da se precej sprimejo s Herbartom. To je bila ona četa, s ktero se je pobil Herbart. Ali zdajci se pokaže glavna sila turška od 10—12 tisoč ljudi, da pomorejo prednji četi. Le-ta turška vojska se je skrivala do zdaj po

šumah in soteskah ter se tako počasi približevala krščanski četi, da je ni nobeden videl, pa potem iznenada na naše se navalila. S takšnim krikom napadejo naše, kakor da bi nebo in zemlja propala. Ali Herbart se ni nič preplašil. Njegova četa napada nevstrašljivo; ko se polomijo sulice, potegnejo meče. Ali zastonj jim je bila vsa hrabrost, kajti bili so obdani od vseh strani od Turkov. Herbart je uvidel, da se mu ni mogoče rešiti ter zato napade sam sovražnika, ker je bil Vojković ves obdan od sovražnih čet. On skoči v sredino čete. Vije se rudeča s podobo Jezusovo okrašena zastava v njegovi levi roki, z desno pa ubija sovražnika. Dva turška častnika je že pobil, kar mu vstrelji konja oproda nekega bosanskega paše. Herbart vstrelji oprodo, ali sluga tega ga pa probode s sulico ter truplo grdo izmrevari, glavo mu pa odseka. To se je dogodilo nedaleč od Budaškega 22. septembra leta 1575.

Tako je skončal naš glasoviti junak. Ž njim so pali tudi drugi njegovi prijatelji: Friderik Višnjagorski, kapetan nad strelci in Daniel Tetavski, njegov telesni častnik; mnogi drugi pa so prišli v sužnost: sin Herbartov, Engelbert Vuk, Vid Kleković, Jurij

Janković, Peter Sarković, Baltazar Gušić, Tomaž Čadež, zapovednik mesta Zrinja, Julij Zdranin, zapovednik Hrastovice, Wolf Ensthaler in Kristof Purgstaller. Samo štirje možje, namreč: Oton in Henrik Losensteinski, Martin Volbenk Mordaks in pisar Herbartov so pobegnili ter prinesli žalosten glas o tej zgubi v Podbrezje (Freithurn). Turki pa so hiteli z glavo Herbartovo v šotor Ferhatov, paše bosanskega, ki je razsrjen zaradi tega, da mu niso živlega pripeljali, precej zapovedal, morileca njegovega ob glavo djati. Kasneje je bila glava poslana v Carigrad.

Že kasno po tem dogodjaju pride krajiška vojska na bojišče, ali je bila tudi ona jako pokončana. 200 ljudi je palo, a 2000 jih je bilo vjetih. Oni, ki so se rešili, pokopali so trupla ubitih, ko se je Turek oddaljil, truplo Herbartovo pa so prinesli v Podbrezje, glava njegova pa je bila v platno zavita ter nošena pred pašom na vseh potih. Kmalo za tim pa se je obrnil Ivan Turjaški, ki je prevzel zapovedništvo na meji po smrti Herbartovi v imenu vdove na pašo, da mu jo izdá. Zato je poslal k njemu dva hrvatska plemiča, ki sta mu imela nestalnost sreče oponesti ter ga prositi, da z vjetim

strahom. Azija in Evropa ste se tresli pred Huni in Tartari, pred Mongoli in Turki, ki so iz osrednje Azije, kamor stopa zdaj zmagovalen slovanski Rus in razširja evropsko kulturo. Da, resnično, Rus je namenjen, a tudi pred vsemi drugimi sposoben, da pridobi te kraje kulturi. Rekli smo, da se ruske železnice gradé pred vsem iz vojniških ozirov in le za-se; po njih namreč ne morejo voziti druge države, ker imajo preširok tir.

Nekdaj so bili vojaki iz srede Rusije skoraj leto in dan na potu, da so se n. pr. bojevali ob Dunavu in Reni na laških ravninah in v gorati Švici za korist Nemčije v Napoleonovih vojskah; a sedaj bi to pot lahko storili v kakih šestih tednih, ako ne prej. Rusija vsak čas lahko napade in pokončuje sosednje dežele; a Rusije z lepo ne bode ukrotil vnanji sovražnik; to so si skušali Poljaki, ko so v 17. stoletju Moskvo oblegali in hotli Rusom vsiliti kneza po svoji volji; to je skušal Karol XII. Švedski kralj pri Poltavi in pozneje Napoleon pred Moskvo. Rusija sicer zamore bivati ponižana, a vnanji sovražnik, ako ne pripomore notranji, je ne more zmagati.

Še silnejši, kakor ruski meč je pa Ruska politika; v tem si je nekoliko podobna politiki starega Rima. Rimski senat je vselej vslišal slabejšega, kedar je prosil varstva in pomoči zoper mogočnega; napovedal jo mogoteu vojsko, češ, da brani zatiranega; zmagal je močnejšega in potem strahoval oba. Nekako tako postopa tudi Rusija v Evropi in v Aziji, se vé, da nekoliko drugače, ker razmere so drugačne. Za svojega zaveznika se krepko potegne, slabejega varuje, da ga tako sebi pridobi. Poljskega kmeta je oprostila ošabnega plemstva in podelila mu mnogo pravic in jih sebi pridobila tako, da so ji pomagali upornike loviti. V Aziji je ukrotila divje in hkrabre Turkomane, te držovite roparje, ki so bili grozovitna nadloga in strašna šiba sosedom, ker prišli so, kakor grabljivi volkovi v mirna sela poljedelcev ter ropali, kar se je dalo odnesti in ujeti ljudi pa potem na semnju prodajali, te držovite roparje, tudi Tekince imenovane, je Skobelev do dobrega premagal. Drzoviti roparji so sedaj, ali mirni poljedelci, ali pa drzni konjiki. Po teh krajih vlada zdaj mir, do zelenice Mrv je železnica izpeljana in Rusi so že prišli do mej Afganistana. Pota v Indijo jim nihče ne bo mogel zabraniti, ako bi Rusija iz tega, ali iz onega vzroka Angležem vojsko napovedala.

Ruski velikan stoji toraj prav na čvrstih nogah, prijateljstvo mu ponuja zakleti sovražnik Nemcev, ponosen Francoz, ki na drugega ne misli, kakor na osveto. Iz tega je toraj očitno, da ima prvo besedo v Evropi govoriti Rus, da mu ni treba ozirati se kaj poreče železni kancler nemške države. Sedaj pa lahko razumemo, zakaj nemški listi pišejo, da se Nemčija ne bode vtikovala v to, kar se godi v Bolgariji, to Nemčije ne briga toliko, kakor francoska vlada, ki se leto za letom oborožuje; Francoska bode odgovorna za mir Evrope itd. Rusiji toraj ni treba sklepati pogodbe, ktere bi ji branile, ob določenem času postopati na svojo roko.

Tako smo nekoliko osvetlili trditev, da ruski velikan sedaj ne stoji na prstenih nogah. Sklepa naj iz navedenega vsaki sam, koliko je resnice na tej trditvi. Prijateljstvo njegovo je gotovo vsem vladam zaželjeno. Za časa Berolinskega miru, kar se tiče politične razmere raznih držav med seboj, se je Ru-

sija pač mnogo spremenila. Če tudi navidezno malo ponižana (tako tudi v francosko-turški vojski) se je Rusija še bolj ohrabrila in napredovala, kar se tiče priprave za vojno na suhem in na morji. Male vdarce je popravila hitro ter nadomestila zgube še z večjo močjo. Da, na suhem in po morji je postala Rusija mnogo močnejša kakor pred Parižkim in Berolinskim mirom.

Politični pregled.

V Ljubljani, 2. septembra.

Notranje dežele.

Poglejmo zopet enkrat nekoliko v *nemški tabor*, kaj oni ljudje počno in s čem si ondašnji avstrijski državni poslanci na počitnicah čas kratijo. Preden so državni zbor in Dunaj zapustili, sčeli so si v roke in obljubili počitnice vestno porabiti v združenje vseh nemških strank v jedno skupino pod jedno zastavo; tako združeni, rekli so, bomo Taaffeja že prekucnili, če le pribit ni na svojem stolu. Možje so res romali od kraja do kraja, in so res mnogo govorili resničnega in neresničnega, dosegli so pa vse kaj drugega, le tega ne, česar so želeli. Posebno Schönerer, ki je v poslednjem času po severnem Českem popotoval, je „nemškemu klubu“ skoraj vse pokazal. Ne le da jim je ljubeznjivo dete njihovo „nemški Schulverein“ prav po Salomonski razcepil na dva dela, ki sta si sedaj srdito v laseh, in da jim je štajarske Nemce spremenil v „nepokvarjene“ Nemce, ki hočejo „le-nemci“ biti in nič drugega, jim dela še grozno preglavico po severo-českimi pokrajinah, kjer sta dosedaj Knotz in Pickert smetano posnemala. Schönerer je šel nabirat zaveznikov, in čujte kaj je dosegel: Nemški klerikaleci so rekli, da s takimi ljudmi, ki so „samo-nemci“ in drugega nič, nečejo imeti nobene zaveze, kar so tudi popolnoma prav storili. Samo-nemci nimajo nobene vere, domovine pa, razven veliko-nemške države, nobene ne poznajo. S takimi ljudmi se toraj zvestim in vernim domoljubom ne gre bratiti. Nemško-avstrijski klub se je tudi v teh počitnicah po vseh shodih in zborih prav jasno in brez ovinka izražal, da prav nič ne mara za nemški klub, kteremu je ob enem prav krepko levite bral. Ob enem pa Schönerer sam nima prav nikakega veselja z nemškimi židi pod eno zastavo hoditi. Iz vsega tega sledi, da bo nemška opozicija prav tako razrita prišla v državni zbor, kakor ga je zapustila.

Angleški listi se jako nezaupljivo ozirajo na *balkansko obzorje*, kjer se grozne nevihte nadjajo. Zato pa tudi v eni sapi zahtevajo, da če se po Aleksandrovem povratu v Bolgarijo Evropa hoče nesreče obvarovati, prav nič drugega ne kaže, kakor da Nemčija (s to ne bo nič!), Avstrija in Italija skupno Rusiji zapovedó: „Proč z rokami!“ Evropejski mir in javna varnost to zahteva, kakor se Angležem dozdeva, zaradi tega, da bi Rusi ne zasedli prezgodaj Carigrada. Saj smo vedno trdili, da so Angleži samogoltniki! Njim za Bolgarijo ni nič, za evropejski mir tudi vrlo malo, pač pa vse za — Carigrad. In tega naj jim Avstrija, Nemčija in Italija čuvajo. Po pravici rečeno, menda vendar ne bodo v resnici tako neumne, da bi gnjilo Turčijo ondi še dalje podpirale, kjer bi jo skupna Evropa že zdavnaj rada pod kapom imela. Če Angleži nimajo boljših razlogov, s kterimi bi evropejski mir še le bolj v nevarnost spravili, naj tudi s temi domá ostanejo, kajti račun bi morali konečno vendar-le mi plačati. Anglež bi se za drugega ne brigal, kakor za Carigrad. Lah bi gledal, da nam ob vgodni priliki odtrga Primorje, in Rus bi nas pa kar podsul z vojaki. Naj se le Angleška in Laška sami vsajate tam doli, kolikor jima drago; nas sedaj še nič ne

srbí. Pri vsem tem znamo pa še ob Bosno in Hercegovino priti. Sicer se je v srbskih radikalnih krogih, ki nam Bosno in Hercegovino na vso moč zavidajo, veter nekoliko presukal in so se kar hkrati Rusiji po robu obznanili, toda na to se nam ni zanašati. Teodorovičeva „Samouprava“ izjavila se je namreč, da je povrnitev Aleksandra na bolgarski prestol velika sreča za ves Balkan; le se morate sedaj odmah sprijazniti Srbija in Bolgarija, če hočete, da se odtegnete porušovanju, kteremu so jih nekteri ruski prijatelji namenili.

Vnanje države.

O *Aleksandru*, knezu bolgarskem, je tolikanj novic med svetom, kakor jih je bilo svoje dni le o kakem Napoleonu brati. Nekaj tistih navesti hočemo tu, kakor smo jih našli po raznih listih, ne da bi za katero-koli kako odgovornost prevzeli. Začnimo z opazko, da so novice iz Berolinskih listov in brčkone za to pisane, da bi Bolgare in Rusijo kolikor mogoče v slabo luč postavile. Dotični dopisnik se sicer hvali, da je vse gotovo, toda dosti vere mu ne gré, ker je ravno zadeva slovanska, poročevalec Nemeo, sporočilo samo pa plačano. Bolj če bo strašno in grozno, misli si je sporočevalec, bolj bo in je tako-le začel: „V soboto ponoči, prav za prav zjutraj ob dveh je bilo, ko plane dvorna straža kneževa v njegovo spalnico in zakriči: „Reši se!“ Ob enem stisne mu pa tudi revolver v roko. Knez je skušal priti na prosto, pa ni bilo več mogoče, kajti že so bili zasedeni vsi izhodi. Častniki so kakor sršeni vanj tiščali z revolverji, rekoč: „Podpiši, podpiši!“ Aleksander je podpisal: „Aleksander, Bog obvaruj Bolgarijo!“ Častniki-napadniki njegovi so bili zvečer pri njem še na večerji. Na to so ga takoj zgrabili in so mu hkrati dva revolverja na prsi nastavili, češ, da naj molči, sicer bo takoj po njem. Na to so ga prijeli in v spodnji obleki na voz vrgli in na mejo vlekli. Se le med potoma došla je obleka za njim. Čevlji so bili stari in raztrgani. Med potoma so bili zopet vseh revolverji nanj obrnjeni. Stotnik Benderev ongavil mu je z revolverjem pred obrazom, ter je neprestano kričal vanj: „Vidiš, to imaš od tega, ker me nisi hotel za majorja napraviti!“ Ves čas, dokler so se do Donove vozili, moral je knez molčati, kot zid, kajti če je le zinil, takoj so vsi nad njim zarežali: „Molči, sicer te vbijemo!“ Na ladiji so kneza in njegovega brata skupaj zaprli v jedno kajito (celico). Vročina je bila neznosna, kljub temu ju niso pustili venkaj na sveži zrak. Kakor hitro je kdo glavo venkaj pomolil, da bi se bil poživil s svežim zrakom, takoj so planili nanj, kakor psi in umakniti se je moral. Ruska vlada mu je pot določila le v Lvov ali pa v Varšavo.“ Tu nam je le opomniti, da na vseh teh novicah nemškega korespondenta, prej ko ne, ni nič drugega resničnega, kakor edine pike nad „i“. Bolj verjetne zdé se nam sledeče, ki nam kažejo kneza na avstrijskih tléh. „Najsijajneje so ga sprejeli v Ūrnovicah na Bukovinskem, kjer ga je ob 8. uri zvečer več tisoč broječa množica pričakovala. Ko se je vlak pripeljal, zaklicali so iz vseh ust tako gromovito „živio“, da se je kolodvor stresal. Knez je na to vidno ginjen, rekel: „Zahvaljujem se Vam iz najglobkejšega srca za prisrčno sočutje, s kterim mi na avstrijski zemlji težavno pot olajšujete!“ Še enkrat Vam prav lepa hvala in Bog Vas obvaruj!“ Zopet zaorili so tisočeri „živio“-klici. Na to ga je nekdo vprašal, komu da naj se zahvali za to težavno pot, na kar mu je Aleksander rekel: „Mislim, da Rusom! Avstrije pa, ki me je tako gostoljubno sprejela, ne bom nikdar pozabil.“ Na kolodvoru navzoč je bil tudi ruski general Lišin.“

Pri bolgarskih homatijah zanimivo je tudi vprašanje, zakaj da je *Bismark kneza Aleksandra* na cedilu popustil? Nemški listi, ki trdijo, da so v tem dobro podučeni, pravijo, da iz strahu pred Rusijo in — morda še več pred rusko-francosko zvezo, ktero bi bil železni kancler sicer le pospešil. Nemčija je imela na izbero: ali proti volji

Vukom Engelbertom lepo ravná, kakor se je to pred nekaj leti Usrajm begu v Ljubljani godilo, ter ga nagovoriti, da povrne glavo, ker bi jo radi pokopali skupaj s truplom. Paša je obljubil obema poslanecema, za kar sta ga prosila, ali le za veliko odkupnino, ki je bila kasneje plačana. Da mu pa vendar za veliko zmago, zaradi ktere se nadja pri sultanu velikega plačila, ostane nekaj potomcem njegovim za večni spomin, zahteval je, da sme glavo odreti ter jo napolnjeno s slamo v Carigrad poslati, da bi tako zadobil tem laglje milost sultanovo. Odrto glavo pa prodá poslanecema ter ob enem pohvali hrabrost padlega junaka. Tudi sin Vuk Engelbert je bil kasneje odkupljen z denarji.

Po tej zmagi pa se je odpotil Ferhat-paša proti Kranjski, kjer je poropal in poplenil Metliko, a na to se je vračal v Steničnjak in Kamensko. S seboj je odpeljal 1200 suznjev.

Pa tudi na drugih mestih so silili Turki čez mejo. Bega Požeški in Pakraški prideta zopet koncem leta na Krvatsko s 1000 konjiki, popalijo mesto Apatin pred Ivaničcem ter ropajo do Koprivnice.

In tudi Ferhat-paša se loti še enkrat Hrvatske. Vzdigne se z veliko vojsko, s 4000 konjiki in 3000 pešci, ter ž njo ropa in pali okoli Dobre do Kolpe, pa se povrne domú z velikim plenom (meseca decembra 1575). Tako se je končalo to za Hrvatsko in sosedne slovenske zemlje jako nesrečno leto.

22. nov. pa so sklenili cesarski že poprej po baronu Davidu Ungnadu, cesarskemu poslancu, ugovarjani mir s sultanom. 9. decembra pa se je Ferhat paša slovesno povrnil v Carigrad. Ungnadov protestantski pridigar dr. Štefan Gerlach, ki je predal leto dni poprej augsburško veroizpovedanje v grškem jeziku grškemu patrijarhu, je opisal obširno ta sprovod v svojem turškem izvešču tako-le: 9. dec. je bil tukaj žalosten vhod. Prvi so jahali neki odlični Turki z meje v svojih rudečih kapah z dolgimi šopi, in eden pa sam pred njimi. Potem sta nesla dva Turka dve zastavi. Za njima sta prišla zopet dva Turka, ki sta nosila vsak na svojem drogu človeško glavo. Ena je bila Herbarta Turjaškega, deželnega glavarja kranjskega, širokega prijaznega obraza, rudečkaste in sivkaste brade ter na pol

sivih las, kar se je moglo vse dobro razpoznati, in nam se je tudi zdelo, kakor da je imel rano pod obrazom. Druga glava pa je bila Fridrika Višnjagorskega¹⁾, prav poštenega junaka; bila pa je brez brade in podolgastega lica. Ravno ta dva, ki sta nosila glavi, sta jih bila tudi odsekala. Deli Pernana je odsekal glavo Turjaškemu. Do zdaj je bil zaim; vsled tega čina pa se mu je plača povečala za 250 tolarjev, in mogel je postati alori ali sandžak (namestnik) beg. Višnjagorskemu pa je odsekal glavo deli Regieks; zato je imel na leto 2000 asperov (grošev). Za le temi so se nesle štiri zastave. Potem je šel čisto sam nek vjet stotnik, z ogerskim klubkom pokrit in v hrvatskih opankah. Bil pa je to Lovrenc Petričević, oskrbnik Jošta Jožefa v Žumberku. Za njimi sta korakala počasi dva vjeta trobentača in piskača. Potem je šlo okoli 20 mladih vjetnikov z verigami okoli vrata. In zadnji je korakal med njimi mladi Burgstaller (njegov brat je bil konjiški stotnik na Kranjskem) z širokimi rokavi

¹⁾ Žiga Višnjagorski. „Slovenec“ l. 1886, št. 134 sl.

glavnih deležnikov Avstrije, Angleške in Turčije za te-le kostonj iz ruske žrjavice pobirati, toraj Rusiji boj napovedati, kar bi bilo pa toliko, kakor na dva kraja v smrt hiteti, kajti Francozje bi bili takoj kviško in preko Rena; ali pa Battenberga Rusiji žrtovati. Bismark se ni dolgo pomišljeval ter se je odločil za poslednje. Na železnico je sedel in se je v Gastein pripeljal, kjer se je potem osoda kneza zapečatila, Evropa pa obvarovala pred velikim požarom, kterege so „prerokovanjske bukvice“ za letos napovedovale. Bismark je knezu tudi sporočil, da zanj ni druge rešitve, kakor da naj skuša z Rusijo zopet sprijazniti se. Če je res, da mu je car že nekaj bolj naklonjen, kakor mu je bil, se bo še le pokazalo, kedar se Aleksander zopet vsede na prestol, kterege mu nameravajo Bolgari stalno izročiti v dedno last. Ob enem pa zopet strastno zahtevajo po dejanskem, kakor tudi formalnem zjedinenju z iztočno Rumelijo. Kakor se čuje, zahtevali bodo Bolgari takoj sedaj od kneza, da jim to vresniči. Lahka mu bo naloga, če bi se mu posrečilo Rusijo res na svojo stran dobiti. Neizpeljiva mu pa bo, če se mu boče Rusija s Turkom vred vpirati jela. Za ta slučaj se Bolgari na Angleže zanašajo, s čemur se pa grozno motijo, kajti Angleži so sebičneži brez primere in tam doli niti koraka ne bodo storili, če ne bodo videli koristi za-se. Sicer bi bili že do sedaj katero rekli.

Kako so sprejeli novico o bolgarskem prevratu na srbskem kraljevem dvoru? Tako, kakor tega ni nihče pričakoval. Kralj Milan obsodil je takoj v prvem trenutku jako ojstro postopanje, s katerim se je ruska stranka v Bolgariji svojega kneza iznebila, ter je ves čas kazal jako veliko sočutje za pregnanega kneza. Ko je konečno zvedel, da se knez vrača, je rekel, da ga jako veseli, da se je stvar tako zasukala, ter je takoj knezu brzoglavno čestital. Zakaj je neki to storil? Ker ga je k temu nagibala viteška njegova pravost, ktera se je ravno pri tej priložnosti tem lepše pokazala, čem hujša nasprotnika sta si bila do sedaj kralj Milan in knez Aleksander; dalje so pa Milana tudi monarhični in politični vzroki k temu nagnili. Kaj neki bi bilo s svetom, če bi se smel tako lahko obstoječi red prekucniti in če bi smel že vsak major svojemu vladarju prestol spodnesti? Še imajo doli na Balkanu nekaj venčanih glav, s katerimi je večina naroda sicer zadovoljna, ktere pa vendar le niso po volji manjšini in ta bi se jih rada znebila. So pa to kralj Milan srbski sam, kralj Karol Rumunski in knez Nikolaj Črnogorski. Če bo Evropa dopustila, da sedanji bolgarski prevrat brez kazni ostane, potem naj se omenjeni kralji in vladarji le pripravijo; pa ne le omenjeni, tudi drugi ne bodo nič več varni na svojih prestolih. V tem oziru mora v vsaki monarhiji vsaj toliko konservativizma biti, da se vladar trdnega čuti na svojem prestolu, ker je potreben. Kedor temu nasprotuje, ta ni prijatelj človeške družbe, pač pa punčar in pospeševalec revolucije, kjer navadno teče kri v potokih, provzročitelji njeni pa bogatijo ter se umaknejo. Prav zaradi tega potegovati se mora vsak pošten list za Battenberga, tudi ko bi ne imel še drugih vzrokov, izmed kterih omenjamo le dveh in ta sta: 1. da so si ga Bolgari na priporočilo Rusov sami izbrali, ter je vsled tega knez Aleksander njih pravi vladar; drugič pa zaradi slavnih zmag, s kterimi je lansko leto Bolgarsko proslavljal. Naj nasprotniki tudi imenujejo take liste „bedaste“ ali kakor koli, nič ne dól! Pravica in resnica nad vse!

So dogodki v državnem življenju, na kterih se pravi politikarji spoznajo, kakor zlato v ognju. Med take dogodke smemo po vsi pravici sedanji bolgarski prevrat šteti, pri kterem se je zopet Bismark pravega, mrzlega politikarja pokazal, ki pri svojem poslu ne zná družega, kakor le množiti in deliti. Bismark kot diplomat je vam vseskozi računar prve vrste. Kakor mu njegov račun pokaže, tako obrne svoje korake. Le v preteklost se ozrimo, pa se bomo o tem takoj prepričali. Leta 1866 mu je račun kazal, da mora pričeti bratski boj med Nemci, če hoče Hohencolerski dinastiji prestol za

vso Nemčijo veljaven postaviti in Bismark se ni prav nič pomišljeval, temveč je povod za ta boj tako rekoč iz trte izvil. Prav tistega leta „glibal“ je z Napoleonom za naše Benetke, za kar ga je pet let kasneje s prestola posadil na Sedanska tla. Poljakom se je toliko časa prilizoval, dokler je mislil, da bi mu dobro služili za naskok proti Rusiji; ko je pa sprevidel, da so se politične razmere med obema državama zboljšale, prevzel je takoj nalog Faraonov in je jel na nečuvan način Poljake zatirati, da se svet kar načuditi ni mogel. Račun je namreč Bismarku pokazal, da mu je treba za lastne ljudi zemlje pridobiti, sicer pojde stvar narobe. Edino na Poznanjskem bi bilo to mogoče, kar bi se pa le z zatiranjem Poljaškega naroda doseči dalo. Bismarka ni bilo ne sram, ne groza, ko je bila govorica o tistih 100 milijonih mark, s kterimi so mislili Poljakom vrat zaviti. Pred trinajstimi leti napovedal je smrten boj sv. katoliški cerkvi, letos je pa mož že pripravljen celó jezuite v deželo poklicati. Tega ne bo storil, kakor bi se bil poboljšal ali iz ljubezni do očetov družbe Jezusove, temveč ker jih misli potrebovati v boji proti anarchizmu in socializmom. Vsi madjarski in nemški listi divjajo ravnokar nad Rusijo, da je pognala Battenberga iz Bolgarije, Bismark sam pa hiti v Francove kopeli ruskemu Giersu nasproti, rekoč: „Naj le vpijejo, midva že veva, kaj hočeva.“ Vidite tak je mrzel diplomat in računar Bismark. V navadnem življenju se pa takemu človeku „veteranjak“ pravi, ker vedno svoj plašč po vetru obrača.

Amerikanski Irči so na svojem velikem shodu v Chicagi, o kterem smo nedavno govorili, sklenili: „1. Prav iz srea smo zadovoljni, da se bo na Irskem vpeljala narodna samovlada. 2. Mi odobravamo Parnellovo politiko v doljeni zbornici, kakor tudi politiko njegovih tovarišev ter jim še enkrat izrekamo vse svoje zaupanje zaradi njihove modrosti in sposobnosti, da priboré homerule Ireem. 3. Jako toplo zahvaljujemo se Mr. Gladstonu za njegov veliki trud, ki ga je imel, da bi vpeljal na Irskem samoupravo. Enako toplo zahvaljujemo se angleškim, škotskim in Vališkim demokratom za podporo, ki so jo skazovali velikemu liberalnemu voditelju in njegovemu irski politiki med volitvami. 4. Konvencija zahvaljuje se ob enem Amerikancem in njihovim časnikom za blagohotno podporo, s katero so pospeševali irsko samoupravo. 5. Prav tako naše popolno priznanje irskemu narodu za njegovo zmernost in zatajevanje nasproti nepoštenemu zakupništvu, s kterim nas grajščaki izžemajo, kakor tudi nasproti uradniški pristranosti, ktera je posebno v severni Irski v bujnem cvetju. Prav vseč nam je pa želja Irecev, da si želé svoje reči sami v red devati. 6. Konečno se pa tudi zahvaljujemo uradnikom irske narodne lige za vspešno spolnovanje težavnih svojih dolžnosti.“ Kakor je videti so amerikanski Irči vendar-le Parnellovo politiko odobrili, če prav so jo iz začetka obsojali kot preveč mehko, preveč prizanesljivo.

Zopet je došlo nekoliko novic o naših preiskovalcih **kongiške države** v Afriki. Nedavno je namreč došlo pismo, ki ga je pisal dne 18. marca t. l. voditelj kongijske ekspedicije, dr. Oskar Lenz iz Stanley Fallsa. V začetku popisuje pot iz Hamburga v kongijsko državo, pozneje pa preide na svojo nalogo, ktera poleg preiskavanja ondašnjega sveta tudi še v tem obstoji, da poišče tri prejšnje afrikanske popotnike, dr. Imkerja, dr. Schnitzlerja in Cassattija, za kterimi se je v egiptovski ekvatorjalni pokrajini vsak sled zgubil. Da bi bilo iskanje vspešneje, ponudil je Sir Franis de Winton, ki je bil nekaj časa guverner kongijske države, dr. Lenzu jako zvedenega preiskovalca Bohndorffa, ki se že 15 let po tistih krajih potika in posebno egiptovsko ekvatorjalno pokrajino vse križem tako dobro pozná, kakor bi bila to njegova rojstna dežela. Ta ponudba je dr. Lenzu tem bolj dobro došla, ker mu je pristav Bauman zbolel za nevarno disenterijo in se bo moral na vsak način v Evropo povrniti, če neče oditi v črno zemljo v črnem delu sveta. Z Bohndorffom nameraval je Lenz naravnost proti severu obrniti se, pa mu je skušeni Bohndorff odsvetoval, da ne; vsaj sedaj še ne. Še celó v pokrajine Njam-Njam ni varno hoditi. Je namreč ondi vse polno Arabcev, ki se pečajo s suženjsko trgovino in Evropejce povsod smatrajo za svoje najhujše sovražnike, ker le-ti povsod skušajo trgovino s sužnjimi zatreti. Edin Arabec med njimi Ajbu-Ajb nekaj boljše misli o Evropejcih in so Livingstone, Cameron, Stanley in Wissmann le z njegovo pomočjo tako daleč prišli, kakor so bili. Le-ta Arabec svetoval je tudi dr. Lenzu, ko je slučajno po opravih prišel v Stanley Falls, da naj se za sedaj obrne v Nizjangve, od ondot pa v Rnanda in proti jezeru Muta Nzige. Konečno se dr. Lenz še jako toplo zahvaljuje belgiškemu kralju Leopoldu za podporo, ki jo je ekspedicija do sedaj od njega dobivala.

sv. Jakoba“. V osredji, na sredini slike kleči sv. apostol s povzignjenima rokama, zamaknjeno proti nebesom zroč; za njim na desni stoji krvnik ter zamahuje z mečem po njegovem tilniku. Mučeniku na levo, nekoliko v ozadji, sedi rimski sodnik. Za sodnikom se nahaja njegovo spremstvo, med kterim opazimo na belci sedečega vojaka s plapolajočo zastavo. Za desno nogo krvnikovo leži truplo in odsekana glava sv. Joziže. V ozadji na levo se je nagromadilo radovedno ljudstvo, kteremu pred njim stoječ vojak zapira pot s sulico. Slika je izdelana z veliko marljivostjo in ljubeznijo do umetnosti. Kaj plastično je naslikan krvnik v močni svoji postavi in z divjim obrazom, kteremu je umetnik nasproti postavil v božjo voljo uđanega mučenika z milim, rajsko blaženostjo oblitim obličjem. Zdaj izdeluje gospod Jurij Šubic tretjo sliko: „Izpremenjenje Kristusovo na gori Tabor“.

(Veliko besedo) priredi slovensko [delavsko] pevsko društvo „Slavec“ v nedeljo 5. septembra v prostorih restavracije „Ljubljanske čitalnice“. Pri tej veselici sodelujeta iz posebne prijaznosti gg. Ivan Meden in A. Pucihar. Spored: 1. Grbič: „Slovanski brod“, zbor. — 2. Dr. B. Ipavic: „Ne vem“, zbor s tenor-solo, posvetil skladatelj pevskemu društvu „Slavec“, solo poje g. Meden. — 3. Kocijančič: „Slovo“, osmospev. — 4. Vilhar: „Oj vstani solnce moje“, tenor-solo s spremljevanjem glasovira; solo poje gosp. Meden. — 5. Loterija. — 6. Foerster: „Nočni pozdrav“, zbor. — 7. Nedved: „Darilo“, bariton-solo s spremljevanjem glasovira. poje gosp. Pucihar. — 8. pl. Janušovsky: „Domoljubje“, zbor, posvetil skladatelj pevskemu društvu „Slavec“. — Kegljanje na dobitke. Kegljanje se prične v soboto 4. septembra zvečer ob 6. uri in traja do srede 8. septembra 10. ure zvečer. Dobitki: I. dob. jeden napoleonor, II. dob. 4 gld., III. dob. 3 gld., IV. dob. za največ serij 2 gld., V. dob. 1 gld., 6. šaljivi dobitke za največkrat 9 kegljev. Dobitki razdelé se v sredo 8. septembra ob 10. uri zvečer. Serija 3 lučaje 10 kr. — Med posameznimi točkami svira vojaška godba pešpolka baron Kuhn št. 17. — Vstop za ude prost, za neude 20 kr. za osebo. — Začetek ob 7. uri zvečer. K tej veselici vabi najljubdeje odbor.

(Šolsko leto) na tukajšnjih učiteljskih in vadicah se prične 18. septembra s sv. mašo. Pripravniki in pripravnice ter učenci in učenke sprejemali se bodo 14. in 15. septembra. Pripravniki sprejemali se bodo le v prvo leto po strogo prestanem izpitu iz veronauka, podučnega jezika, zgodovine in zemljepisja, naravopisja in naravoslovja, računtva, geometrije in telovadbe.

(Razpisana) je služba mestnega redarja II. vrste z letno plačo 360 gld. in službeno obleko. Prošnje do 15. septembra 1886 mestnemu magistratu Ljubljanskemu.

(V Loškem Potoku) so od 30. avg. do danes 1. septembra zboleli 4 za kolero z nevštetimi onimi, ki jo toliko časa prikrivajo, da jih začne daviti. Od teh 4 sta umrla danes 2. Izmed nju žena, ki je še včeraj celi dan zdrava bila na polji, a danes ob 10. uri zjutraj že pripeljana bila v mrtvašnico. Ta žena in nek mož zamogla sta komaj še dejana biti v sv. olje danes ravno pred smrtjo. Sinoči došel g. dr. K., kteri je bil omenjen v zadnjem dopisu. Kot popravek k zadnjemu dopisu pridevam, da dotični aparat dr. Gruberja ne poveča 11.000krat, nego 1100krat. Posebno v Travniku vročina neznosna, sopar nestrpljiv, ki se valja ves dan nad Travnikom v podobi dima, kakor bi v obližji požigali trebež. Čedalje v večji nevarnosti plavamo.

(V Savo skočila) je v soboto neka Kranjica v Sevnici z mostu. Z glavo je priletela na skalo s tako silo, da so ji možgani kar okolo brizgnili. Pravijo, da je doma iz Loke (?) na Kranjskem in da je zapustila 9 otrok. Kakor se govori, je žena obupala, kako bo preživela svojih 9 otrok, ker ni dobila od nikoder nobene pomoči. Ko bi imela več trdnega zaupanja v božjo previdnost, bi tega ne bila storila.

(Vseučilišnim profesorjem) je naučno ministerstvo prepovedalo po strokovnih listih razpravljati akademične zadeve, o kterih se še vrše posvetovanja, ker se s tem ruši uradna tajnost.

(Za voditelja) c. k. okrajne sodnije v Brežicah gré dr. Nemanjč, c. k. sodni adjunkt iz Celja. Brežiški c. k. okrajni sodnik gré pa na daljši odpust.

(Taki so!) „Deutsche Wacht“, ki v Celji izhaja, ni hotela ponatisniti nadvojvode Albrehtovega poziva za zbiranje prostovoljnih doneskov za Radetzkijev spomenik „češ človek, ki je reakciji služil, ne zasluži nobenega spomenika!“ Hvala Bogu, da Av-

in galiotskimi hlačami ter z zelenim in modrim peresom na klobuku. Nesimi Tihaja, hišnik Ferhata bega iz Bosne, je pripeljal vjete iz Kranjskega in Hrvatskega ter je zaradi tega postal čauš (policajni činovnik) na dvoru v Carigradu. Vse te so pripeljali danes popoldne okoli treh s piščalkami in bobmi mimo paše in potem zopet nazaj. 10. dec. zjutraj okoli osme ure se je ponovil isti prizor in včeraj celó dvakrat. Danes pa so jih peljali samo enkrat mimo nas v cesarski divan. Tukaj so pokazali sultanu obe glavi ter mu vjete predali. In ko je včeraj Burgstaller dvakrat mimo nas šel, ter moj milostljivi gospod vselej pred vrati stal, je tudi vselej za njim milo pogledoval, vendar pa nič rekel. Ali danes, ko je šel v tretjič, je zaupil za nami: „Prosim gospode, da me ne zapusté.“ Za tem pa so odpeljali vse v cesarsko temnico. Moj milostljivi gospod se je dogovarjal z veziri zaradi glave Turjaškega. Na to ga je baša potolažil. Sliko tega žalostnega prizora je moj gospod poslal kasneje cesarju samemu. (Konec prih.)

Domače novice.

(Št. Jakobska cerkev v Ljubljani) bliža se svojemu dovršenju, ter se bode cerkev novič posvetila in odprla že proti koncu meseca oktobra. Gospod Jurij Šubic je dodelal že drugo svojo sliko na cerkvenem oboku. Slika nam predočuje „obglavljenje

strija ni še odvisna od grošev, ktere bi nemški Celjani skupaj zložili; veliko od takih gospodov tako tako ni pričakovati. Raetzki bo svoj spomenik dobil, naj mu prusjanska svejat Celjska dá svoje krajcarje ali ne. Omenjeni list je glasilo dr. Forregerjevo, kar naj bi si vsi tisti ces. kr. možje zapomnili, ki so tega človeka pri poslednjih volitvah tako navdušeno volili. Kakor čujemo, je bilo med tistimi tudi mnogo vpokojenih c. k. častnikov. Kaj bodo le ti na to rekli?

(Nov stolni prost) v Gorici je postal špirtual centralnega seminarijskega in tajnik nadškofijskega urada, Don Andrej Jordan. Čestitamo!

(Božja pot) na Sveto goro na Štajarskem dne 8. septembra je zarad kolere prepovedana.

(Povozil se je) nadkonduktor Galus v torek zvečer v Müzzuschlagu na Štajarskem. Skočil je iz vlaka in hotel v prometni urad, kar pridrdra po drugem tiru naglič, ga zgrabi in takoj v smrt po vozi. Zapustil je ženo in petero nepreskrbljenih otrok.

(Umrli je) te dni v Trstu dr. zdravilstva gosp. Suttina, ki je bil mnogo let vodja kopelim v Trziču (Monfalcone). Bil je mnogo čislán in še le 55 let star. R. I. P.!

(Predrzní plaváč) Julij Szantok priplaval je srečno iz Pirana v Trst. Nemirno morje in visoki valovi so ga pa toliko ovirali, da je mesto dopoludne med 10 in 11 uro tjakaj še le ob 5. uri popoludne prišel. Utrujen je bil neki silno, lačen pa še bolj. V Trstu so ga nekteri navdušeno pozdravili. Dunajska policija je Pirharja zaprla, ker je predrzno lezel na zvonik sv. Štefana in tako svoje življenje v nevarnost stavil. O Szottaku se nič kaj takega ne bere, in vendar je bilo njegovo podjetje še stokrat bolj drzno, kakor Pirharjevo.

(Kolera) se v Trstu še vedno trdovratno drži. V poslednjih 24 urah zbolelo je 10 oseb, umrli ste pa 2.

Telegrami.

Petrograd, 2. septembra. „Vladni list“ objavlja telegram bolgarskega kneza z dne 30. avgusta poslan ruskemu caru in pa odgovor nanj, ki ga je car poslal v Filipopelj. Bolgarski knez se zahvaljuje caru za dokaz obsojanja prevratnega čina z dne 21. avgusta od strani ruske vlade, kar iz tega sklepa, ker je bil pri sprejemu kneza v Ruščuku tudi ruski diplomatski agent uradno pričujoč. Enako se mu zahvaljuje za kneza Dolgorukovega, kterege je car v Bolgarijo poslal, ter pravi da ima trden namen vsako žrtvo doprinesiti, samo da bi mogel v sporazumljeni z Dolgorukovim po mislih cara Bolgarijo proteče krize srečno obvarovati. Konečno je cara še zagotovil neomahljive udanosti rekoč: „Monarhično načelo prisililo me je, da sem se potegnil za legaliteto med Bolgarijo in Rumelijo. Ker mi je Rusija krono dala, sem pripravljen taisto zopet izročiti v roke ruskega cara“. Car je na to odgovoril, da, ker sluti iz povrata kneževga nesrečne nasledke za Bolgarijo, poslanstvo Dolgorukovo ni več prilično, ter se Rusija v žalostne razmere Bolgarske tako dolgo ne bo vtikala, dokler bo knez ondi. Telegram sklepa: Visočanstvo bo vedelo, kaj mu je storiti. Rzsodbo o tem si pa pridržim, kaj zahteva častni spomin na očeta in koristi Rusije ter iztočnega vprašanja.

Ruščuk, 1. septembra. Knez je svojo pot spremenil. Iz Tirnove je šel v Eleno, od ondod pojde v Jenisagro in Filipopelj ter pride v petek ali v soboto v Sofijo.

Sofija, 1. septembra. Knez je dospel danes med silnim navdušenjem naroda v Filipopelj in bo prišel jutri v Sofijo, kamor je šel Mutkurov s šestimi polki. Karavelov, Zankov, Klement in Nikiforov so zaprti. Prva dva je ukazal knez izpustiti.

Beligrad, 1. septembra. Kralj Milan in minister Garašanin pojmeta v nedeljo v Gleichenberg v kopeli.

Umrli so:

30. avgusta. Janez Garvas, kajzarjev sin, 9 mes., Illova št. 33, božjast.

31. avgusta. Jožefa Merhar, delavka, 24 let, Stari trg št. 11, jetika.

Izdajatelj in odgovorni treditnik Josip Jerič.

Tuji.

31. avgusta.

Pri **Maliču:** Karl Storch, nadzornikov sin, z Dunaja. — Elize Kmetič, stotnikova vdova, iz Celja. — Jožef Ferrini, zasebnik s soprogo, iz Varesa. — Steiner, trgovec, iz Trsta. — Karolina Schranzhofer, zasebnica, z družino, iz Trsta. — M. Löwy, zasebnik, iz Trsta. — Ana Faminger in Sofija Zebul, zasebnici, iz Trsta. — Aleks. Venetiane, evang. župnik, iz Trsta.

Pri **Stonu:** Weiss in Preyer, trgoveca, z Dunaja. — vitez Jurij Fridrich, c. k. polkovnik, iz Grada. — Max Felde, tovarnar, iz Remscheida. — Sigm. Fröhlich, trgovec, iz Arada. — Ig. Philipp, trgovec, iz Dombovára. — Robert Leipnik, knjigovodja, iz Siseka. — Franc Veršec, c. k. bilježnik z družino, iz Sevnice. — Miško Veršec, zasebnik, iz Celja. — A. Domiceljco, vikar, iz Črne gore. — Filip Mandl, zasebnik z materjo, iz Trsta.

Pri **Bavarskem dvoru:** Ch. Valter, trgovec, iz Eslingena. — Peter Wernik, mesar, iz Postojne.

Pri **Južnem kolodvoru:** Evgen Jachia, trgovec, iz Sežane.

Pri **Avstrijskem caru:** Strukly in Thaler, posestnika, iz Cirknice. — Leopold Wüstner, profesor, iz Trsta.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
		arazomera v mm	toplomera po Celziju			
	7. u. zjut.	741.00	+16.4	brez v.	megla	0.00
	1. 2. u. pop.	739.91	+29.2	sl. vzh.	jasno	
	9. u. zveč.	740.71	+20.4	sl. vzh.	jasno	

Lepo in silno vroče; zvečer zarija in bliskanje. Srednja temperatura 22.0° C., za 5.0° nad normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

2. septembra

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	84	gl.	50	kr.
Sreberna „ 5% „ 100 „ (s 16% davka)	85	„	05	„
4% avstr. ziata renta, davka prosta	117	„	80	„
Papirna renta, davka prosta	103	„	—	„
Akcije avstr.-ogerske banke	864	„	—	„
Kreditne akcije	278	„	60	„
London	126	„	30	„
Srebro	—	„	—	„
Francoski napoleond.	9	„	99	„
Ces. cekini	5	„	96	„
Nemške marke	61	„	85	„

Razglas

kranjskim ovčarjem.

C. k. kranjska kmetijska družba bode iz letošnje državne subvencije za zboljšanje ovčarstva nakupila nekoliko ovnov in ovac ukviškega plemena ter jih brezplačno dala takim gospodarjem, ki dokažejo v svoji prošnji, potrjeni od županstva in od cerkvenega urada, da

- vše več let precejšnje število ovac redijo;
- da je njih kraj za ovčarstvo posebno ugoden in
- da jih je volja, dobljenega ovna najmanj tri leta za pleme držati, in kolikor umno ovčarstvo dopušča, tudi svojim sosedom za pleme prepuščati.

Prošnje, potrjene pri predsedniku dotične kmetijske podružnice, je zadnji čas do 1. oktobra t. l. pri podpisani družbi vložiti.

C. k. kmetijska družba kranjska

V Ljubljani, 1. septembra 1886

Gustav grof Thurn,
predsednik.

Gustav Pirc,
tajnik.

Jabelka za mošt

kupujejo se v vsaki množini.

Natanjnejši pogoji izvedo se pri (2)

Jožeta Strcelbe naslednikov
v Ljubljani.

Naznanilo in priporočilo.

Udano podpisani dovoljujem si prečastiti duhovščini in slavnemu občinstvu naznanjati, da se moja

knjigoveznica

od 10. maja t. l. nadalje nahaja na sv. Petra cesti št. 6, nasproti gostilne pri „Avstrijskem cesarju“.

Priporočam se vsem, da me v novem stanovanju podpirati blagovolijo, kakor so me do sedaj. Skerbel bodem naročnikom vselej naglo in dobro postreči. Priporočam se prečastiti duhovščini za prevezovanje „Missale Romanum“, „Brevirjev“ in vseh družih liturgičnih knjig; učiteljem in čitalnicam za vezanje šolskih in knjižničnih knjig; uradnjem in županijam za vezanje uradnih knjig. Vnanjim naročnikom pripravljem sem pri večjih pošiljkih povrniti vožne ali druge stroške; Ljubljanskim naročnikom pa, katerim čas ne dopušča zaradi oddaljenosti tu sem priti, pridem ali pošljem sam po delo, naj mi le po dopisnici ali kakor si boji, naznanijo dan in uro, kdaj da pošljem, ali pridem po delo. Vedno bodem pripravljen, vsako, tudi najmanje delo prevzeti in ga ročno izvršiti. Konečno se priporočam tudi še za galanterijska in kartonažna dela z zagotovilom nizke cene in ličnega dela.

Z odličnim spoštovanjem

Fran Dežman,

bukovez.

(8)

Slovnice po Ollendorff-ovem načinu učenja:

Joel & Fuchs, <i>Russische Sprachlehre</i>	gl.	3.54
<i>Schlüssel</i> dazu	„	1.30
Wassiljewitsch, <i>Russisches Lesebuch</i>	„	2.23
Frühau, <i>Grammatica Tedesca</i>	„	2.60
<i>Chiave</i> della grammatica tedesca	„	—99
Frühau & Rausch, <i>Italianische Sprachlehre</i>	„	2.79
<i>Schlüssel</i> dazu	„	—93
Gands, <i>Französische Sprachlehre</i>	„	1.86
<i>Schlüssel</i> dazu	„	—62

(2)

priporoča

Katoliška Bukvarna v Ljubljani.

Poštné zveze.

Odhod iz Ljubljane.

V Novomesto vsak dan ob 6 zjutraj, sprejema blago in popotnike. Prostora je za pet ljudi.

V Lukovco preko Domžal vsak dan ob 7 zjutraj.

V Kočevje preko Velikih Lašč ob 7 zjutraj.

V Kamnik vsak dan ob 1.5 popoldne poleti, ob 3 pozimi.

V Polhov Gradec in na Dobrovo vsak ponedeljek, sredo, petek in soboto ob 1.5 popoldne poleti, ob 2 pozimi.

Na Ig ob 1.5 popoldne poleti, ob 3 pozimi.

Prihod v Ljubljano.

Iz Novega mesta vsak dan ob 2 popoldne.
Iz Lukovce vsak dan ob 5. uri 25 min. popoldne.
Iz Kočevja vsak dan ob 6. uri 20 min. popoldne.
Iz Iga vsak dan ob 8. uri 30 min. zjutraj.
Iz Kamnika vsak dan ob 9. uri 5 min. dopoludne.
Iz Polh. Gradca in Dobrove vsak ponedeljek, sredo, petek in soboto ob 9. uri 15 min. dopoludne.

Ravnokar izšel je:

„Fromme's

Kalender für den kathol. Clerus

Oesterreich-Ungarns 1887

Redigirt von Egger.“

S podobo Nj. Svetosti Leona XIII.

Koledar velja v platnu vezan 1 gld. 50 kr., franko po pošti 1 gld. 55 kr. ter se je po svoji trojni lastnosti kot cerkvena letna knjiga namreč, kot pomožna knjiga pri uradnih zadevah in kot ročna knjiga g. katehetom že sam po sebi tako priljubila, da ga ni treba posebej priporočati. Cerkevno statistiko izdelal je zopet g. župnik Jos. Stefaner v Eitendorfu, ter so ga pri tem pridnem, točnem in natančnem delu podpirali jako veljavni gospodje. Zato lahko rečemo, da bo v tesnosti zepne knjige zadostoval celó najstrogejim zahtevam. Koledar obsega tudi že zdavnje obljubljeni sostavek iz peresa Kremsmünsterskega kanonika g. P. Wolfganga Dannerbauerja v Eberstallzelli: „Kurzer Leit-faden in Ehestreitigkeits- und Ehescheidungs-Angelegenheiten“ z alfabetskim kazalom.

Naročila naj se pošiljajo podpisani bukvarni. Tudi prosimo one gg. naročnike, ki so prejemale do sedaj ta koledar iz Dunaja, da ga pri nas naročé.

Katoliška Bukvarna v Ljubljani.

Tisk „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani.